

4

Upphandling av Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0-5 år

HSN 2019-2330

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Barn-Kvinnor-Unga-Asyl
Agneta Åhlund

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-31

HSN 2019-2330

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Upphandling av Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0-5 år

Ärendebeskrivning

Ärendet avser förslag att upphandla Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0-5 år, enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i psykiatriberedningen.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att upphandla tjänsten ”Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0–5 år” för befolkningen i Region Stockholm.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma med upphandlingsdokument gällande upphandling i enlighet med lagen om offentlig upphandling LOU (2016:1145)

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, (CES) presenterade 2018 en rapport beställd av hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) som utvärderade tilläggsuppdraget Första linjens insatser till barn och unga med psykisk ohälsa. Rapporten visade bland annat att kompetenskraven är ett problem för mottagningarna när uppdraget täcker hela åldersspannet 0–17

år, eftersom det är orimligt för alla psykologer att ha kompetens om barn i alla de åldrarna.

CES-rapporten identifierade fler utvecklingsområden för mottagningarna:

- För att stärka förutsättningar och tillgänglighet kan antalet anställda behöva utökas och omfatta fler än 1–2 psykologer per mottagning.
- En jämnare geografisk spridning av mottagningarna skulle underlätta tillgänglighet och samverkan.
- För barn i åldrarna 0–3 år behöver kompetensen stärkas.
- Samarbetet inom mottagningarna mellan psykologer och medicinsk personal kan behöva stärkas liksom samverkan med andra aktörer i det omgivande samhället.
- Vilka barn/unga som bör tas omhand av Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) respektive Första linjen behöver tydliggöras eftersom det upplevs otydligt av verksamheterna.

Ett annat problem har varit att mottagningar har kunnat anta och avsäga sig tilläggsuppdraget, vilket försvårar långsiktiga samarbeten och helhetsstruktur för samverkan.

Förvaltningen har också identifierat att antalet konsultationer från BUP till Barnavårdscentraler (BVC) och Barnmorskemottagningar (BMM) varierar stort över länet och att många verksamheter inte upplever att de får det stöd som behövs.

Utifrån ovanstående fanns ett behov av att göra en översyn av tidiga insatser, psykisk ohälsa, för små barn 0-5 år, och utreda hur den kan förbättras.

Nuvarande avtal

Idag ingår insatser för 0–5 åringar, psykisk ohälsa, i tilläggsuppdraget Första linjens insatser till barn och unga med psykisk ohälsa 0–17 år. Detta tilläggsuppdrag utförs av Barn- och ungdomsmedicinska mottagningar, (BUMM) och av Husläkarmottagningar (HLM). Barn- och ungdomspsykiatri, BUP har idag i sitt avtal att ge konsultation till BVC och till BMM:s personal.

Överväganden

Förvaltningen har utrett hur vården skulle kunna förbättras och organiseras utifrån bland annat det som framkommit i rapporten från CES. För att kunna komma tillrätta med problemen med kompetens och jämlikhet krävs

att verksamheten koncentreras till ett färre antal geografiskt spridda utförare.

Gravida/det väntande paret och små/späda barn behöver i högre utsträckning identifieras och fångas upp tidigt för att få snabb tillgång till insats på rätt nivå i en vårdkedja som är tydlig för både familjerna och vårdens aktörer.

Målgruppen omfattar:

- Barn i åldrarna 0 till och med 5 år med lindrig till måttlig psykisk ohälsa och deras vårdnadshavare.
- Blivande föräldrar med lindrig till måttlig psykisk ohälsa, med fokus på föräldraskapet, där problematiken bedöms kunna bli ett hinder för ett gott samspel och en god anknytning mellan förälder och barn.
- Personal som arbetar på en BVC eller en BMM, genom att de ska ges konsultation av psykolog.

Utgångspunkten för avgränsningen 0-5 år har varit dels den specifika kompetens som krävs för att upptäcka och möta behov hos små barn, dels att avgränsa uppdraget till barn som omfattas av BVC-verksamhet, vilket innebär förskolebarn.

Tidiga insatser för 0-5 åringar föreslås inkludera det som idag utgör BUP:s konsultationer till BVC och BMM, samt de insatser som beskrivs i det nuvarande tilläggsuppdraget om Första linjens insatser till barn och unga med psykisk ohälsa.

Uppdraget föreslås ligga på barn-och ungdomsmedicinska mottagningar BUMM. Vårdkedjan blir då tydlig och lättillgänglig för målgruppen, små barn med lätt till måttlig psykisk ohälsa och deras vårdnadshavare. En annan viktig fördel med att knyta uppdraget till BUMM är att det där även finns tillgång till barnläkare och därmed förutsättningar att bedöma och utreda barnets problematik ur ett helhetsperspektiv.

I utredningen har bland annat information från andra regioner inhämtats och flera olika förslag på koncentrerade verksamheter har övervägts. Många regioner har verksamheten samlad inom *en* organisation, inom mödra-och barnhälsovården med särskilda psykologer. Med hänsyn till Region Stockholms storlek och organisation föreslås att verksamheten koncentreras till några platser, utifrån geografisk och befolkningsmässig spridning. Förvaltningen anser inte att enbart egen regi är ett alternativt

förslag, då förutsättningarna vad gäller befintliga BUMM i egen regi bedöms otillräckliga för att täcka hela länet.

För att säkra vården och insatser för psykisk ohälsa för barn 0–5 år och det gravida paret på ett stabil och jämlikt sätt föreslår förvaltningen att tjänsten ”Tidiga insatser vid psykisk ohälsa 0–5 år” upphandlas. Förslaget innebär ingen påverkan på grunduppdraget för vårdval BUMM. Vårdval BUMM planeras ses över separat.

Parallellt med uppdraget för de yngsta barnen görs ett arbete för en förstärkt första linje för psykisk ohälsa för hela åldersspannet, det vill säga inte bara barn och ungdomar. Detta förslag är framtaget i samverkan med det övriga utvecklingsarbetet.

Verksamhetens omfattning.

Antal 0-5 åringar i regionen 2019, inklusive Norrtälje, var drygt 170 000. Mellan 2–5 procent kan ha behov av insatser för psykisk ohälsa. Utöver det tillkommer konsultationer till BVC och BMM:s personal, samt insatser till det gravida paret med psykisk ohälsa som bedöms kan komma att påverka relationen med det väntade barnet.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser av nya avtal avses att tas fram och redovisas i kommande upphandlingsdokument.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Tillgång till tidiga insatser som kan motverka utveckling av psykisk ohälsa är betydelsefull ur patientsäkerhetsperspektiv för målgruppen 0–5 år. En koncentration av enheter innebär större och stabilare verksamheter med specifik kompetens för målgruppen, vilket bidrar till en högre grad av patientsäkerhet.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

En geografiskt genomtänkt styrning bidrar till en mer jämlik tillgång till tidiga insatser för psykisk ohälsa.

Miljökonsekvenser

Förslaget medför inga förändringar avseende miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser

Beslutet medför inga överblickbara administrativa konsekvenser.

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-01-31

HSN 2019-2330

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-01-31